

What is a Mashal? (continued)

1. The "mashal" in Tanach – Is it always poetic?

- Shemuel I 10:12 – "Is Shaul also among the prophets?"
- Shemuel I 24:13 – "From the wicked emerges wickedness"
- Yechezkel 16:44 – "Like mother, like daughter"
- Yechezkel 18:2 – "Fathers ate underripe figs, and the teeth of children shall be set on edge?"

2. Prof. Mordechai Zer-Kavod, **הידות בספר משלי**, regarding Mishlei 27:14

בפרשנות החדשה, הגרמנית והאנגלית, נדרש הפסוק במברך "אחד בפה ואחד בלב", ואת המגדיר "בבקר השכם" הם משמיטים מטעמי מקצב. אך התרגומים הקדומים שלא ידעו עוד את גזרת הקצבות שבדו להם האחרונים, תרגמו את הפסוק מלה במלה... עתה נראה שדווקא המלים "בבקר השכם" המאריכות את החלק הראשון, הן הן המפתח לפתרון החידה. החכם הקדמון עוד לא ידע שאסור לו לומר משל-חידה גם בסגנון פרוזה – חטא, וחטא זה שכיח בספר משלי.

In the new commentary, the German and English, the verse is taught regarding one who blesses "one way verbally and another in the heart," and they omit the qualifying "rising early in the morning" for reasons of meter. But the early translations [of Mishlei] did not know yet of the decree of meters invented by the later ones, and they explained the verse word for word... Now we see that specifically those words "rising early in the morning," which extend the first half, are the key to explaining the riddle. The early sage did not yet know that he was not allowed to speak a mashal-riddle in prose. He sinned, and this sin is common in the book of Mishlei.

What is the Message?

3. Prof. Avigdor Hurvitz, *Mikra l'Yisrael: Mishlei* pg. 52

...שלא מעט מתורתו של ספר משלי ומעצותיו נובעות ממאוויי לב אידיאליסטיים של החברה בכללותה ומהרצון לעצב חברה טובה וצודקת. ...Not a small portion of the teachings of Mishlei and its counsel springs from the idealistic desires of general society, and from the desire to shape a good and righteous society.

4. A list of terms for "wisdom" in the book of Mishlei, with Malbim's explanations

- Four intellectual traits
 - **דעת** Clear knowledge, achieved by intellect or experience (1:4)
 - **חכמה** Analysis, to be able to distinguish a good path from a bad path (1:1)
 - **בינה** Comprehension; the ability to learn and understand that which is outside of one's self (1:1)
 - **שכל** Intuitive understanding (13:15)
- Three intellectual activities, which make use of the intellectual traits
 - **ערמה** Depth of comprehension, not being fooled by the superficial (1:4)
 - **מזמה** Deep thought (and strategy) (1:4)
 - **תהבולות** Assembling connections and ideas (1:5)

5. Prof. Avigdor Hurvitz, *Mikra l'Yisrael: Mishlei* pg. 29

החכם איננו דמות סטטית, אלא אישיות גדלה ומתפתחת הלומדת תמיד. יש לו אוזן שומעת המבקשת דעת (טו:לא, יח:טו, כב:יז), הוא מוסיף לקח (א:ה), לוקח מצוות (יח:יח) ושומע עצות (יב:טו)...

The sage is not a static personality, but a growing and evolving personality, learning continually. He has a listening ear which seeks wisdom (15:31, 18:15, 22:17), he adds learning (1:5), takes mitzvot (10:8), listens to counsel (12:15)...

6. Malbim to Mishlei 1:2

ומוסר, שרשו יסר ומשתתף עם פעל אסר, רק שזה בא על מאסר הגוף, ופעל יסר בא על מאסר הנפש, ובא על כל דבר שבו אוסרים את הנפש בל תצא חוץ לגדרה, בין ע"י שיביא ד' יסורים על האדם להשיב אותו אל דרך הטוב... ואצל בני אדם בא פעל יסר במוסר שיאמר הגדול אל הקטן, שמכריחו לשמוע בקולו, ובספר הזה בא על יראת ה' שהיא האוסרת הנפש שתלך בדרכי החכמה...

And *mussar* – the root is י-ס-ר, and it links to the verb א-ס-ר, but that (א-ס-ר) refers to restraining the body, and the verb י-ס-ר refers to restraint of the soul. It refers to any means through which the soul is restrained from leaving its boundary,

whether Gd brings *yisurin* upon a person to bring him back to a good path... or with people, the verb י-ס-ר refers to the *mussar* given by the greater to the lesser, compelling him to listen to him. In this book it refers to awe of Gd, which restrains the soul to follow the paths of wisdom...

7. Rabbeinu Yonah, Commentary to Mishlei 1:2

והחכמה היא מדת הצדיקים ודרכי האמת והצדק אשר יודיע ויבאר בספר הזה. והמוסר הוא גנות הרשעים והודעת הנזק וההפסד המגיע מהם. And *chochmah* is the trait of the righteous and the paths of truth and justice, which this book will make known and explain. And *mussar* is the degradation of the wicked, and informing of the harm and loss which come from them.

8. Rabbi Menachem Meiri, Commentary to Mishlei 1:2 (c/o mgketer.org)

רומז **בחכמה** אל שלמות מעלות שכליות, ו**במוסר** אל שלמות מדות. It hints with *chochmah* to perfection of intellectual levels, and with *mussar* to perfection of character.

9. Prof. Avigdor Hurvitz, *Mikra l'Yisrael: Mishlei* pg. 34

מתברר שבעיני ספר משלי (או רובד מסויים ממנו) החכם הוא צדיק והצדיק הוא חכם. כמן כן הרשע לסוגיו הוא כסיל לסוגיו, והכסיל לסוגיו הוא רשע לסוגיו. למעשה, אין הבחנה חדה בין מידות שכליות ובין מידות מוסריות...

It is clear that in the eyes of the book of Mishlei (or a certain layer in it), the sage is the *tzaddik* and the *tzaddik* is the sage. Like this, the *rasha* in his forms is the fool in his forms, and the fool in his forms is the *rasha* in his forms. In practice, there is no sharp distinction between the intellectual traits and the ethical traits...

10. Rabbi Eliyahu Kramer, GRA to Mishlei 1:1-7

א: הוא עשה כאן שלושה ספרים, שהן שלושה משלי: אחד על חכמה, והשני על מוסר, והשלישי על התורה. ונגד אלו השלושה אמר כאן שלושה דברים. נגד חכמה אמר "שלמה" דכתיב ביה 'ויחכם מכל האדם'. ונגד מוסר אמר "בן דוד" שהיה חסיד גדול כמ"ש חז"ל "הרואה דוד בחלום יצפה לחסידות", וכמ"ש "שמרה נפשי כי חסיד אני", ... ונגד תורה אמר "מלך ישראל" כמ"ש "בי מלכים ימלוכו". ואלו הג' משלי הוא סוד "וידבר שלשת אלפים משל".

ב: לידע חכמה שלא יפול ברשת היצר הרע אשר הוא פורש לרגליו, ושלא יתפתה בפתויו. ומוסר - אם יצרו מתגבר עליו, לייסר את עצמו ולשבור אותו...

להבין אמרי בינה - כי אף אם יצבר את יצרו ותאותו, יראה לשבר בדרך התורה, ולא יהיה צדיק הרבה יותר ממה שכתוב בתורה, למשל, שיתענה כל השבוע וגם בשבת, וכדומה...

ג: צדק לעשות חסד וצדקה עם כל הבריות. וכשילך בדרך זו לבד אין זה מוסר השכל, כי לא יצליח, שלפעמים צריך האדם למדת הכעס, שהוא משפט, והיינו בינו לבין עצמו, כמו שאמרו חז"ל "לעולם ירגיז אדם וכו'", ולא לילך אחר תאוותו. ואף לשאר בני אדם צריך למדת הכעס לתת דין לרשעים, לאיש כדרכיו כפי הדין.

וכן מישרים שלפעמים צריך למדת היושר, וזהו על פי רוב...

ד: לתת. אחר שיהא לומד וידע וגם יקיים, אז יהיה יכול גם ללמד לאחרים... ועוד, שתכלית הספר הזה, אף שאחר שלמד ויודע ויקיים יהיה לו סייעתא דשמיא שיבין עוד, וזהו "לתת" לו מן השמים...

ז: שאם יש באדם יראת ד' ילמוד לדעת, בכדי שיהא יודע ממה לשמור את עצמו. ודרך האדם כשרוצה את הדבר ומצאו, חביב עליו ושמור בו. אבל אם אין בו יראת ד' ואינו מתיירא מן החטא, אף שלומד כמה פעמים לא ימצא, כי אינו לומד בכדי שיהא יודע ממה להזהר, וכל מילתא דלא רמיא עליה לאו אדעתיה, ולכן אף שילמדו, החכמה ומוסר בזוי אצלם ולא יהיה מתקיים בהם.

1:1 - He wrote three books here, which are three *meshalim*: One for *chochmah*, the second for *mussar*, and the third for the Torah. Parallel to these three he said three things here. For *chochmah* it said "Shlomo", as it says of him, "He was more *chacham* than anyone." And opposite *mussar* it said "son of David", who was very pious, as our Sages taught, "One who sees David in a dream should anticipate piety," and as in Tehillim 86:2 "Guard my life, for I am pious."... And opposite Torah it said, "King of Israel," as in Mishlei 8:15, "Through me, kings reign." And these three *meshalim* are the secret of "And he spoke 3000 *meshalim*."

1:2 - "To know *chochmah*" so that he will not fall into the net of the *yetzer hara*, which it spreads for his feet, lest he be seduced in its seduction.

"And *mussar*" - If his *yetzer* becomes powerful upon him, to restrain himself and to break it...

"To understand statements of *binah*" - For even if he breaks his *yetzer* and its desire, he should see to it that he breaks it in the path of Torah, and not to be much more righteous than that which is written in the Torah, such as by fasting all week and also on Shabbat, and the like...

1:3 – “Righteousness” to perform kindness and righteousness with everyone. And when he only follows this path, that is not *mussar haskel*, for he will not succeed, for sometimes one needs the trait of anger, which is justice, meaning with himself. As our Sages said, “One should always agitate, etc.,” and not to follow his desire. And also for other people, one needs the trait of anger to mete out justice upon the wicked, each according to his ways, by the law.

Also “*meisharim*”, because sometimes one needs the trait of *yosher*, and that is true most of the time...

1:4 – “To give” – When he learns and knows and also fulfills, then he will also be able to teach others... Also, the goal of this book, even after one learns and knows and fulfills, he will have aid from Heaven to understand more, and this is “to give” to him from Heaven...

1:7 – For if one has awe of Gd, he will learn in order to know, so that he will know from what to guard himself. And the way of a person, when he wants something and he finds it, it is beloved for him and protected within him. But if he lacks awe of Gd and he does not fear sin, then even if he learns many times he will not find it, for he does not learn in order to know of what to be careful, and that which is not placed upon a person is not in his mind. Therefore, even though they will learn, *chochmah* and *mussar* will be degraded for them, and will not endure in them.

Is Mishlei Holy?

11. Where did Shlomo’s *meshalim* go, from Melachim I 5:12?

- We’ve lost them (Radak)
- Not all of them were worthy (Ralbag)
- Layers within Mishlei (Midrash Tanchuma to Chukat 14)

12. Abarbanel to Melachim I 3:12

השער הראשון אין ספק שאופן השגת שלמה ודרך ידיעתו נבדל מאופן השגת חכמי המחקר ודרך ידיעתם, בשהשגתם היא בטבע כפי העיון וחקירה האנושית, והשגת שלמה היתה ע"ד הפלא כיד אלקיו הטובה עליו...

השער השני הנה כמו שנבדלה חכמת שלמה מחכמת חכמי המחקר מפאת אופן השגתו ודרך ידיעתו, ככה נבדלה מפאת הדברים הידועים אליו והמושגים אצלו אשר לא הגיעו אליהם כל חכמי העיון אשר היו לפניו ולאחריו...

The first gate: There is no doubt that Solomon’s grasp and his type of knowledge were different from the kind of grasp of philosophers and their means of knowing. Their grasp is natural, based on human analysis and thought, and Solomon’s grasp was miraculous, by the good hand of Gd upon him...

The second gate is that just as Solomon’s wisdom was distinguished from the wisdom of philosophers because of his manner of grasping it and knowing it, so it was distinguished in terms of that which he knew and grasped, which they did not achieve with all of the wisdoms of analysis that preceded and followed him...

13. The unique nature of Solomon’s wisdom Melachim I 3:12, 5:10-11, 10:1-9

14. Talmud, Bava Batra 15a

חזקיה וסיעתו כתבו (ימש"ק סימן) ישעיה משלי שיר השירים וקהלת.

Chizkiyahu and his group wrote Yeshayahu, Mishlei, Shir haShirim and Kohelet.

15. Midrash, Avot d'Rabbi Natan I 1

"הוו מתונים בדין" כיצד? מלמד שיהא אדם ממתין בדין, שכל הממתין בדין מיושב בדין, שנאמר "גם אלה משלי שלמה אשר העתיקו אנשי חזקיה מלך יהודה" (משלי כה:א), ולא שהעתיקו אלא שהמתינו.

אבא שאול אומר לא שהמתינו אלא שפירשו. בראשונה היו אומרים משלי ושיר השירים וקהלת גנוזים היו, שהם היו אומרים משלות ואינן מן הכתובים, ועמדו וגנזו אותם עד שבאו אנשי כנסת הגדולה ופירשו אותם...

“Be patient in judgment” – How so? This teaches that one should be patient in judgment, for anyone who is patient in judgment is settled in judgment, as Mishlei 25:1 says, “These are also the *meshalim* of Solomon, which the men of Chizkiyahu, king of Yehudah *he’etiku* (lit. copied).” Not that they copied them, but they were patient with them.

Abba Shaul said: Not that they were patient with them, but that they explained them. At first they said that Mishlei, Shir haShirim and Kohelet were put away, because they presented *meshalot* and were not of the Writings, and they arose and put them away, until the Great Assembly came and explained them...